

VERİMLİ DERS ÇALIŞMA

İlkokul dönemi temel alışkanlıkların kazanıldığı, okula ve öğrenmeye yönelik tutumların şekillendiği bir dönemdir. Bu dönemde edinilen tutum ve alışkanlıklar öğrencilerin tüm öğrenim yaşantılarını etkileyecek niteliktedir. Bu nedenle; şimdiden verimli ve düzenli ders çalışma alışkanlıkları edinmeleri, okula-öğrenmeye yönelik olumlu tutumlar geliştirmeleri ve öğrenmeyi öğrenen bireyler olmaları için neler yapılması gerektiği bilinmelidir.

Verimli ders çalışmak çok çalışmak değildir. Çalışmayı planlayarak, kısa ve uzun dönemli hedefler belirleyerek, bu sayede ne yaptığını ve yapacağını bilerek çalışmaktır.

Öğrenciler için ödev yapma ve ders çalışma, kazanılması gereken yeni bir beceri olarak nitelenebilir. Öğrenciler için ödev yapma ve ders çalışma doğal bir gelişim süreci (yürüme, konuşma gibi büyüme ve olgunlaşmaya bağlı olarak kendiliğinden gelişen bir beceri) değil, sonradan kazandırılması gereken (yüzme, bisiklete binme gibi) bir beceridir. Bu nedenle, ödev yapma ve ders çalışma becerisini kazandırmak için öğrenciye destek ve yardımda bulunulmalı, olumsuz geri bildirimler vermekten kaçınılmalı ve sürekli olumlu geri bildirimlerle yüreklendirilmelidir. İlköğretimin ilk üç yılı öğrencilerin bu anlamda beceri ve alışkanlıkları kazandıkları yıllardır.

Öğrenciler bu alışkanlık ve becerileri kendiliğinden edinemezler, yetişkinlerin bilinçli yardımı ve rehberliği ile bu gerçekleşir.

AİLELER NELER YAPMALI?

Öncelikle çocuğun ders çalışacağı bir ortam (oda, masa, ders araç-gereçleri ile donatılmış) hazırlanmalı ve çocuğun sürekli bu ortamda çalışması sağlanmalıdır. Yatak, koltuk vb. yerlerde değil, masa başında çalışma alışkanlığı kazandırılmalıdır.

Çalışma ortamının ışık, ısı, ses, hava gibi fiziksel özellikleri uygun olmalıdır.

Hazırlanan çalışma ortamı uyarıcı açısından gözden geçirilmeli, çocuğun dikkatini dağıtacak türdeki aşırı uyardan (tablet, telefon, televizyon vb.) arındırılmalıdır.

Çalışmaya başlamadan önce gereksinim duyulan her türlü araç-gereç ve kaynak masada hazır bulundurulmalıdır.

Çocuğun günlük yaşamı (yemek, uyku, oyun, ders çalışma vb. etkinlikler) çocukla birlikte programlanmalı ve her gün aynı saatlerde ders çalışmasına özen gösterilmelidir.

Derse başlamadan önce çocukla ana-baba arasında olumlu, hoşnut edici yaşantıların geçmesine (küçük bir oyun, şakaşma, sohbet vb.) dikkat edilmelidir. Çocuk gergin, sıkıntılı, enerjisini boşaltmamış ve duygusal bir doygunluk yaşamamış olarak zorla derse oturtulmamalıdır.

Çocuğun ders çalışırken planlama yapmasına özen gösterilmelidir. Öncelikle günlük plan yapılarak çocuğa planlı çalışma alışkanlığı kazandırılmalıdır. Planların çocuk tarafından yapılması ve çocuğun yaptığı planı göz önünde bir yerde tutması yararlıdır. Okula yeni başlayan çocukların da sözel olarak plan yapmasına (neler yapacağını gözden geçirmesine, sıralamasına ve sonra da uygulamasına) yardım edilmelidir.

Çocuk bağımsız çalışmaya yüreklendirilmelidir. Başlangıçta (ders çalışmaya başlamasına yardım amacıyla) yanında kalırsa bile daha sonra yanından ayrılarak çalışmayı kendi başına tamamlaması sağlanmalıdır. Çalışma bittikten sonra kontrol edilmeli (çalışma sırasında müdahale edilmemeli), geri bildirimde bulunduktan sonra (olumlu yönler için takdir, olumsuz yönler için yapıcı düzeltme) yeni bir göreve başlaması sağlanmalıdır. Çocuğun zaman içinde yardımsız ve kendi başına çalışmayı öğrenmesi hedeflenmelidir.

Günlük planda yapılan zamanlamaya uyulması sağlanmalıdır. Yapılacak her bir çalışmaya ayrılacak zaman diliminin belirlenmesi ve bunun çocuğa bildirilmesi, çocuğun oyalanmadan, dikkatini toplayarak çalışmasına yardımcı olabilecektir. (Örneğin matematik dersinden yapacağı çalışma için, "Bu alıştırmalar senin en fazla 20 dakikanı alır. Bu sürede bitirmeye çalışmalısın" gibi bir yönerge verilebilir.)

Çocuğun düzeyine göre belirlenecek bir çalışma süresinden sonra kısa bir mola verilmeli, enerji toplamasını sağlamak amacıyla anne babalar çocuklarıyla birlikte gevşeme veya rahatlama egzersizleri yapmalıdırlar (Müzik dinlemek, bir şeyler yiyip içmek ya da vücudunu hareket ettirmek vb. şeyler). Ancak bu molalarda derse dönmeyi engelleyecek etkinliklerden (arkadaşla oyun oynama, televizyon izleme vb.) kaçınılmalıdır.

Çalışmanın başındaki hazırlıkların, planlamanın ve çalışmanın sonundaki toplanma işlemlerinin (ertesi gün için çantanın hazırlanması dahil) çocuğun kendisi tarafından yapılması ve okula eksiksiz malzeme ile gelmesi sağlanmalıdır.

Okula yeni başlayan çocuklar için, yukarıda anılan tüm maddelerin uygulanması sırasında çocuğun aktif katılımının sağlanması ve her davranışın sözel olarak ifade edilmesi ("şimdi masayı hazırlayalım,....", "şimdi başla,..", "çalışman bittiğine göre eşyalarını toplayabilirsin" gibi) istendik davranışların alışkanlık haline gelmesinde yararlı olabilecektir.

Çocuğun yardım istemesi halinde yapılacak yardım, dersle ilgili görevlerini yapmak değil, onu sadece yönlendirmek şeklinde olmalıdır. Çocuğun yararlanabileceği kaynakları göstererek yardımcı olmak, gerisini ise çocuğa bırakmak gerekir.

Çocuğun dersle ilgili görevlerini konu ile ilgili birkaç soru sorarak takip ve kontrol etmelisiniz. Yapılan dersle ilgili görevlerin okulda sunulmadan önce evde sizler tarafından kontrol edilmesi, çocuklarınıza yaptıkları hataların farkına varma ve

onları düzeltme imkanı verecektir. Ayrıca görevlerini tamamladıklarında sizden takdir görmeleri de özgüven ve öz disiplinlerini geliştirici olacaktır.

#Ailenin küçük yaşlardan itibaren, çocuklarından yüksek başarı beklentisi ve bu beklentiye karşılık için de çocuğun eleştirilmesi, dayakla veya cezayla ders çalışmaya zorlanması, onları olumsuz bazı sıfatlarla yargılaması (tembel, haylaz, sorumsuz vb.), çocuğun kendine olan güveninin azalmasına, düşük benlik saygısı geliştirmesine neden olur. Bu durum ise çocukta kaygıya yol açar, başarısının düşmesine neden olur. Bu gibi durumlarda anne-babanın yapması gereken davranış; çocuklarında mutlak olarak yüksek başarı beklentisi içerisine girmemeleri, onların kapasiteleri oranında başarılı olabileceklerini kabul etmeli ve onların kaygılarını yükseltecek tutum ve davranışlardan kaçınılmalıdır.

Motivasyon başarı üzerinde çok önemli bir etkiye sahiptir. Anne-babalar çocuğun kendisi için bir takım hedefler belirlemesini sağlamalıdır. İstekli olduğu ve çalıştığı sürece başarılı olabileceğini belirtin. Ona güvendiğinizi hem sözlerinizle hem de davranışlarınızla, jest ve mimiklerinizle belli etmeye çalışın. Çocuğunuzu başarılarından dolayı takdir edin ve övün. Başarısızlıklarında üzerlerine baskı kurmayın, cesaretlendirin. Vereceğiniz ödüller, sevgi gösterme, övgü sözleri, göz teması kurma, birlikte bir etkinlik yapma vb şeyler olabilir.

Okul Rehberlik Servisi

Ekim 2018 Bülteni